

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 598/2014-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť V. D. a E. D., zastúpených advokátom JUDr. Matúšom Hribom, Na hradbách 5, Bardejov, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 3 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 99/2014 zo 16. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. D. a E. D. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. augusta 2014 doručená sťažnosť V. D. a E. D. (ďalej len „sťažovatelia“), doplnená návrhom na vydanie dočasného opatrenia doručeným ústavnému súdu 29. augusta 2014, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 3 a čl. 36 ods. 1 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 99/2014 zo 16. apríla 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú vlastníkami bytu a mesto Košice je vlastníkom bytov nachádzajúcich sa v obytnom dome, zapísanom na LV (ďalej len „bytový dom“). Uznesením č. 3 prijatým na schôdzi vlastníkov bytov uskutočnenej 24. augusta 2011 boli zvýšené zálohové platby pre vlastníkov bytových jednotiek v bytovom dome, ktoré sťažovatelia napadli žalobou na všeobecnom súde a žiadali zrušiť predovšetkým z dôvodu, že *„... uznesením č. 3 schválená výška príspevkov do fondu prevádzky, údržby a opráv bez právneho dôvodu zasahuje do vlastníckych práv žalobcov k vyššie spomínanému bytu/bytom z dôvodu neprimeranej výšky, ktorá sa priamo dotýka aj existenčných možností žalobcov a navyše príspevok v schválenej výške 645,16 € je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko odsúhlasený mesačný príspevok vo výške na úrovni priemerného platu v národnom hospodárstve je pre žalobcov neúnosný a vo svojich dôsledkoch ohrozuje bývanie ich rodiny.“*. Okresný súd Košice I svojím rozsudkom sp. zn. 17 C/114/2011 z 9. mája 2012 zamietol žalobu sťažovateľov. Krajský súd v Košiciach svojím rozsudkom sp. zn. 6 Co 227/2012 z 27. novembra 2012 potvrdil rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny. Najvyšší súd svojím napadnutým rozhodnutím odmietol sťažovateľmi podané dovolanie. V ostatnom podali sťažovatelia na ústavnom súde sťažnosť.

3. Sťažovatelia rozhodnutiam všeobecných súdov predovšetkým vytkli, že

«Prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby... na tom základe, že nie je oprávnený zasahovať do výkonu práv vlastníkov bytov v bytovom dome, ak nedošlo k porušeniu zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Zároveň považoval výšku preddavkov vzhľadom na potrebu opravy strechy za primeranú.

Vo vzťahu k namietanému dôvodu absolútnej neplatnosti mesačných preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv vo výške schválenú na schôdzi vlastníkov bytov je odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa nedostatočné a preto nepreskúmateľné, čo

zakladalo zrušujúci dôvod takéhoto rozhodnutia podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p., s čím sa však v rámci odvolacieho konania druhostupňový súd taktiež nevysporiadal, čo bolo jedným z dôvodov podania dovolania vo veci.

Prvostupňový súd sa obmedzil na skonštatovanie primeranosti výšky preddavku v sume 645,16 € mesačne, pričom toto konštatovanie nekonkretizoval, čo žalobcom dosiaľ neumožňuje posúdiť správnosť tejto úvahy a teda odôvodnenia rozsudku ako celku, ktorý nedostatok nebol odstránený ani v priebehu odvolacieho, ani dovolacieho konania.

Vo vzťahu k ďalšiemu dôvodu rozsudku spočívajúcemu v konštatovanej nemožnosti súdu zasahovať do výkonu vlastníckych práv je namieste uviesť, že práve vlastníctvo bytov v bytovom dome má také špecifiká, že bytový zákon umožňuje podávanie osobitných druhov určovacích žalôb prehlasovanej menšine vlastníkov, aby nedochádzalo k svojvôli väčšiny na úkor menšiny a predovšetkým k prijímaniu takých rozhodnutí, ktoré majú negatívny vplyv.

V žiadnom prípade sa nemožno stotožniť s konštatovaním súdu, že ani prípadné pozitívne rozhodnutie súdu nemôže pozitívne ovplyvniť postavenie žalobcov, nakoľko žalovaný by vzhľadom na väčšinu hlasovacích práv mohol opätovne schváliť „čo chce“ a to za situácie, keď je veľkosť spoluvlastníckeho podielu žalovaného sporná.

Práve vyhovujúce rozhodnutie by pre žalovaného i vo všeobecnosti pre väčšinu vlastníkov znamenalo ten fakt, že v prípade, ak by napriek protichodnému súdnemu rozhodnutiu pristúpili opätovne k nesprávnym rozhodnutiam, mali by očakávať rovnaký zásah súdu, ktorá skutočnosť je dostatočne odradzujúca na prijímanie namietaných rozhodnutí.

Zmieňované nedostatky odôvodnenia prvostupňového rozsudku, ktoré neboli odstránené v odvolacom ani dovolacom konaní, znamenajú odňatie možnosti žalobcu konať pred súdom, nakoľko nie je zrejmé, prečo sa právne posúdenie meritórnych dôvodov žaloby v odôvodnení rozsudkov nenachádza, teda rozhodnutiami súdov bolo porušené právo sťažovateľov na súdnu ochranu, keďže tí dodnes, napriek rozhodnutiam prvostupňového, odvolacieho i dovolacieho súdu, nepoznajú odpoveď na otázky nastolené žalobou.

Týmito rozhodnutiami bolo priamo zasiahnuté aj do ústavného práva vlastníť majetok, nakoľko súd *de facto* „legalizoval“ šikanózný výkon práv zo strany Mesta Košice vo vzťahu k povinnostiam plynúcim z predmetných neplatných uznesení, čím sú sťažovatelia

formálne odkázaní na ďalší postup Mesta Košice, ktoré sa môže prípadne v dôsledku nedoplatku vzniknutého titulom neplatne a predčasne schválených preddavkov snažiť pripraviť sťažovateľov aj o ich byt.».

4. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd „rozhodol nasledovne:

I. Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (zákon č. 209/1992 Zb.), ako aj právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy SR a podľa čl. 11 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.04.2014, č. k. 6Cdo/99/2014-236, porušené boli.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.04.2014, č. k. 6Cdo/99/2014-236 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

III. Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľom v 1. a 2. rade náhradu trov konania vo výške 276,40 € do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľov.

IV. Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľom v 1. a 2. rade primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet sťažovateľov v 1. a 2. rade.“.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. ... Podľa čl. 36 ods. 1 listiny

každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde... . Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. ... Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Podľa čl. 11 ods. 3 listiny vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom.

10. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne, ako aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny, pozn.) spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo

na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie vecí (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie vecí zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

12. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

13. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 6 Cdo 99/2014 zo 16. apríla 2014 v podstatnom uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho sudu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O. s. p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O. s. p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejedná sa ani o potvrdenie rozsudku, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení.

Nezistil teda ani podmienku prípustnosti dovolania, na ktorú poukazovali žalobcovia, a ktorá mala spočívať v odňatí ich možností konať pred súdom tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo neodôvodnil.

Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003; „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“.

Nemožno tiež opomenúť, že zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, bol dovtedajší text § 219 O. s. p. doplnený okrem iného odsekom 2, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého

rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Citované nové ustanovenie tak reagovalo na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov bolo len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch je preto podľa novej právnej úpravy potlačujúce už len stručné konštatovanie o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje.

V preskúmvanej veci tým, že odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a výslovne na ne odkázal, bolo potrebné odôvodnenie jeho rozsudku posudzovať v kontexte s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu. Z hľadiska náležitostí vyžadovaných ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. na riadne odôvodnenie rozsudku je postačujúce, ak súd v odôvodnení stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia. Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa spĺňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., keďže ním bola daná odpoveď na všetky podstatné otázky týkajúce sa predmetu konania z hľadiska skutkového a právneho posúdenia veci.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania a ako vec právne posúdil, pričom prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Prvostupňový súd vysvetlil, z akých úvah vychádzal, keď dospel k záveru o neopodstatnenosti určovacej žaloby. Jeho skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnene a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na ne odkazujúce odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Odvolací súd sa výslovne vysporiadal aj s odvolacími námietkami žalobcov, týkajúcimi sa nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvého stupňa, a tiež súdu ex offio skúmať, či uznesenia prijaté na schôdzi vlastníkov bytov nie sú v rozpore s dobrými mravmi.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov ako nepripustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p.).

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanému v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.»

14. Ústavný súd s poukazom na rozdelenie súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) stabilne judikuje, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). Ústavný súd taktiež zotrváva na svojej konštantnej judikatúre, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny, pozn.) je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a to s ohľadom na to, o aké rozhodnutie ide (meritórne alebo procesné) a v akom štádiu súdneho konania je rozhodnutie vydané. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05, III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09, IV. ÚS 27/2010, rovnako aj rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire, č. 303-B).

15. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné

a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich predovšetkým procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Inými slovami, podľa názoru ústavného súdu aj z citovaných častí odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu jednoznačne a presvedčivým spôsobom plynú dôvody, ktoré tento súd viedli k odmietnutiu sťažovateľmi podaného dovolania, a to práve v dôsledku nezistenia, resp. absencie dôvodov jeho prípustnosti, pričom nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

16. Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci. Inými slovami, súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

17. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

18. V súvislosti so sťažovateľmi deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny, pozn.) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

19. Ústavný súd teda uzatvára, že námietky sťažovateľov neindikujú také pochybenie zo strany najvyššieho súdu, ktoré by umožnilo ústavnému súdu po prijatí sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu dospieť k záveru, že by ním mohli byť porušené základné práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny a taktiež právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Keďže ústavný súd nezistil porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1

ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a sťažovatelia odvodzovali porušenie svojich majetkových práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 11 ods. 3 listiny len v súvislosti s porušením práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré ústavný súd nezistil, nemohlo dôjsť k porušeniu nimi udaných majetkových práv.

20. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhovaného dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom... . V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Ústavný súd, súc viazaný petitom, konštatuje, že sťažovatelia v texte podanej sťažnosti brojili aj proti rozhodnutiam prvostupňového a druhostupňového súdu v ich právnej veci, ktoré však v petite podanej sťažnosti nenamietajú a nedomáhajú sa vyslovenia porušenia označených práv vo vzťahu k týmto rozhodnutiam všeobecných súdov (Okresného súdu Košice I a Krajského súdu v Košiciach, pozn.), v dôsledku čoho ústavný súd preskúmal iba napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu. V neposlednom rade ústavný súd dodáva, že aj splnomocnenie vystavené zvolenému advokátovi nespĺňalo zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti, pretože malo všeobecnú povahu bez zmienky, že sa udeľuje na konanie pred ústavným súdom.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2014